

Інститут наукового прогнозування
кафедра економічної теорії
Львівської комерційної академії
Кримський інститут економіки та
господарського права (Севастопольська філія)
кафедра суспільно-політичних наук
Вінницького національного технічного університету
кафедра філософських та соціальних наук
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського Національного торговельно-економічного
університету
Хмельницький торговельно-економічний інститут
Поволзький інститут управління ім. П. А. Столипіна
Асоціація „Аналітикум”
Українське товариство російської культури «Русь»
ЦМНС, видавництво «ТК Меганом»

НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ 2015

Матеріали XI
Міжнародної наукової
інтернет-конференції
16 – 18 березня 2015 року

Київ 2015

УДК 811.161.2'373.611

**СЛОВОТВІРНА ВАЛЕНТНІСТЬ НУЛЬОВОГО СУФІКСА
В АД'ЄКТИВНИХ ДЕРИВАТАХ**

кандидат філологічних наук, Мізіна О. І.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
Україна, м. Полтава

Динамічний аспект вивчення словотвору серед інших проблем на перший план висуває проблему сполучуваності морфем, оскільки його завдання полягає в тому, щоб відповісти на питання, як від мотивуючого слова шляхом приєднання морфем утворити потрібне мовцеві слово. З'ясувати це можна лише під час ретельного вивчення поєднуваності морфем у слові. У статті розглянуто формальну, семантичну, вільну та примусову, внутрішню та зовнішню (поверхневу) валентність нульового суфікса, морфонологічні явища, що відбуваються на морфемному шві між кореневою морфемою та нульовим суфіксом в одноосновних та двоосновних ад'єктивних дериватах.

Ключові слова: нульова морфема, нульовий суфікс, нульсуфіксальний спосіб словотвору, формальна та семантична валентність морфем, вільна та примусова валентність, внутрішня та зовнішня (поверхнева) валентність, дистрибуція морфем.

Мизина О. И. Словообразовательная валентность нулевого суффикса в адъективных дериватах / Полтавский национальный технический университет. Украина, г. Полтава

Динамический аспект изучения словообразования среди других проблем на первый план выдвигает проблему сочетаемости морфем, поскольку его задание заключается в том, чтобы ответить на вопрос, как от мотивирующего слова путем присоединения морфем образовать необходимое говорящему слово. Выяснить это можно лишь при тщательном изучении сочетаемости морфем в слове. В статье рассмотрена формальная, семантическая, свободная и принудительная, внутренняя и внешняя (поверхностная) валентность нулевого суффикса, морфонологические явления, которые происходят на морфемном шве между корневой морфемой и нулевым суффиксом в одноосновных и двухосновных адъективных дериватах.

Ключевые слова: нулевая морфем, нулевой суффикс, нульсуффиксальный способ словообразования, формальная и семантическая валентность морфем, свободная и принудительная валентность, внутренняя и внешняя (поверхностная) валентность, дистрибуция морфем.

Mizina O. I. Word-formative valence of the zero suffix in adjectival derivatives/ Poltava National Technical University, Ukraine, Poltava

The dynamic aspect of studying the word formation brings the morpheme compatibility problem to the forefront as its task is to answer the question of how the desired word is formed from the motivational word by means of joining

morphemes. This can only be found out in a thorough study of morpheme compatibility in the word. The article deals with formal, semantic, free and compulsory, internal and external (surface) valence of the zero suffix, morphonological phenomena occurring at the morphemic boundary between the root morpheme and zero suffix in single- and double-stem adjectival derivatives.

Key words: zero morpheme, zero suffix, zero suffix word formation method, formal and semantic morpheme valence, free and compulsory valence, internal and external (surface) valence, morpheme distribution.

Вступ

Нульсуфіксальний засіб творення прикметників існує як у чистому вигляді, так і в складі змішаних способів словотворення. До дериватів, що утворені нульсуфіксальним способом, належать прикметники, мотивовані іменниками, що виражають ознаку за відношенням до матеріалу, предмета чи дії (*золот- \emptyset -ий, робоч- \emptyset -ий, охоч- \emptyset -ий, погож- \emptyset -ий*); прикметники-десубстантиви з посесивним значенням, що походять від різнопланових підгруп іменників за допомогою праслов'янського суфікса *-ии* (<**-ьjь*) (*овеч- \emptyset -ий, парубоч- \emptyset -ий, ведмеж- \emptyset -ий*); прикметники, мотивовані префіксальними дієсловами з коренями *-ход-* та *-їзд-* (*вхож- \emptyset -ий, захож- \emptyset -ий, проїждж- \emptyset -ий, розхож- \emptyset -ий, схож- \emptyset -ий*), а також девербативи *жив- \emptyset -ий, люб- \emptyset -ий, хвор- \emptyset -ий*; ад'єктиви, мотивовані кількісними числівниками, що мають порядкове (рахункове) значення (*п'ят- \emptyset -ий, десят- \emptyset -ий, шістнадцят- \emptyset -ий, тридцят- \emptyset -ий* та ін.); прикметникові деривати, утворені префіксально-суфіксальним способом із першим компонентом конфікса *без-, не-, о-, під-, по-, су-* (*безбород- \emptyset -ий, без-крил- \emptyset -ий; без-глузд- \emptyset -ий, без-ост- \emptyset -ий; не-окраї- \emptyset -ий, о-зим- \emptyset -ий, під-черев- \emptyset -ий, по-зем- \emptyset -ий, су-ягн- \emptyset -а*); ад'єктиви, утворені шляхом основоскладання з нульовою суфіксацією (*гостр-о-дзьоб- \emptyset -ий, біл-о-грив- \emptyset -ий; багато-голос- \emptyset -ий, п'ят-и-пал- \emptyset -ий; горб-о-нос- \emptyset -ий*).

Останнім часом валентність морфем стала об'єктом пильної уваги лінгвістів, більшість досліджень була присвячена описові особливостей фонота морфотактики суфіксальних афіксів (І. Демешко [1], Т. Іщенко [2] та ін.). З огляду на формант, до складу якого входить нульовий суфікс, валентність морфем не вивчалася.

За останні півстоліття проблема валентності набула значної популярності серед лінгвістів і стала однією з найбільш актуальних. «Не вводити в сучасне мовознавство моменту валентності – це все одно, що в природознавстві ігнорувати ядерну фізику й розуміти атом у світлі тих же статичних уявлень, які існували в науці півтора століть тому» [3, с. 410]. Під валентністю, слідом за І. Демешко, Т. Іщенко, М. Кочерганом, М. Степаненком та ін., розуміємо загальну сполучувальну здатність одиниць мови. У мовознавстві на позначення сполучуваності морфем використовують також термін морфотактикос (Н. Клименко, В. Горпинич), але частіше — валентність.

Розрізняють формальну та семантичну валентність. Формальна валентність — пристосування морфів через чергування фонем, їх зміни тощо, наприклад, історичні чергування приголосних на морфемному шві в одноосновних нульсуфіксальних ад'єктивних дериватах та морфонологічні явища, що відбуваються на морфемному шві між кореневою морфемою та нульовим суфіксом у складнонульсуфіксальних ад'єктивних дериватах.

Так в однокореневих нульсуфіксальних прикметниках-десубстантивах з прямим присвійним значенням відбуваються історичні чергування приголосних: *х/ш* (*монарх* → *монарший*, *пастух* → *пастуший*), *к/ч* (*козак* → *козачий*, *борсук* → *борсучий*), *г/ж* (*навага* → *наважий*, *враг* → *вражий*, *ворог* → *ворожий*), *д/ж* (*погода* → *погожий*, *верблюд* → *верблюжий*), *д'/ж* (*стерлядь* → *стерляжий*, *ведмідь* → *ведмежий*) або морфонологічні зміни дещо іншого порядку: чергування твердих і палаталізованих чи напівпалаталізованих звуків (*нава* → *навій*, *орел* → *орлій*, *лев* → *левій*, *жаба* — *жабій* та ін.).

При творенні складнонульсуфіксальних ад'єктивних дериватів на морфемному шві окрім історичних чергувань (*г/ж* — *короткі*, *товсті*, *тонкі*, *високі ніжки стола*, *стілець* → *коротконогий*, *товстоногий*, *тонконогий*, *високоногий стіл*, *стілець*) відбуваються й інші морфонологічні явища, а саме: 1) усічення суфіксів *-ав-*, *-ат-* твірної прикметникової основи: *клишаві ноги* → *клишонога* людина, *вирлаті очі* → *вирлоока* дівчинка, *кирпатий ніс* → *кирпоносе* дівча, *косматі груди* → *космогрудий* кінь; 2) усічення твірної іменникової основи: суфіксів *-ин-*, *-ець-*, *-ик-*, *-ок-*, *-ович-*: *висока вершина* → *високоверхий* Олімп, *гострий носок* → *гостроносі* черевики, *горбинка на носі* → *горбоносий* парубок, *прямий зубець* → *прямозубий* редуктор; *довгий, широкий носик* → *довгоносий*, *широконосий* чайник; *лик Януковича* → *януколика* влада; 3) кінцевих звуків основи: *голий мозок* → *голомозе* немовля; *добре, миле, м'яке, просте, тверде, чисте, щире серце* [від старосл. *срьдьце*, *срьдьце*] → *добросерда* сестра, *милосердий* Бог, *м'якосерда* людина і т.п.; 4) гаплогія: накладання першого звука іменникової основи *о-* у слові *образ* на інтерфікс *-о-*: *довгий, сухий образ* → *довгообраза* жінка, *сухобразий* дяк, хоча існує аналогічний дериват *довгообразий*, де гаплогія на морфемному шві не відбувається; накладання останнього складу *-ло-* іменникової основи *вітрило-* на перший склад другої іменникової основи *-лобий* у слові *вітрилобий*; 5) усічення суфікса *-т-* та випадіння голосної *-е-* у похідній дієприкметниковій основі (*видерті очі* → *видроокий*); 6) усічення суфіксів *-ан-* та *-ен-* у похідній дієприкметниковій основі (*мазаний чорним* → *чорномазий*, *роззявлений рот* → *роззявлеротий* кут (М. Семенко)); 7) усічення префікса *за-* у похідній дієприкметниковій основі *закислий* (← *закисати* у значенні «той, який заплив виділеннями внаслідок запалення, пошкодження та ін. (про очі)) → *кислоокий*) тощо.

При семантичній валентності вибір сполучуваних морфів зумовлюється передусім їх значенням. Саме семантичні обмеження визначають, чи є в принципі сумісними ті чи ті значення, чи відповідає цьому сполученню

значень той чи той феномен докільля [4, с. 5]. Зокрема нульовий суфікс (узагалі) може вимагати іменникових, прикметникових і дієслівних основ (*пророк* → *пророч-о-ий*, *верх* → *на-верх-о*, *молодий* → *молодь-о*, *синій* → *синь-о*, *юний* → *юнь-о*, *заїжджати* → *заїждж-о-ий* та ін.).

Семантична валентність передбачає вибір поєднаних морфем з урахуванням їх значення. Наприклад, прикметниковий нульовий суфікс зі словотвірними значеннями «ознака за приналежністю істоті (неособі)» (*бик* + *-о-* → *бичий*, *їжак* + *-о-* → *їжачий*), «ознака за приналежністю особі певного соціального стану» (*ворог* + *-о-* → *ворожий*, *козак* + *-о-* → *козачий*), «ознака за приналежністю особі певного родинного стану» (*отець* + *-о-* → *отчий*, *чоловік* + *-о-* → *чоловічий*), «ознака за приналежністю особі певного віку» (*молодик* + *-о-* → *молодичий*, *парубок* + *-о-* → *парубочий*), «ознака за приналежністю особам за професією, за певним родом занять або за родом діяльності» (*бродяга* + *-о-* → *бродяжий*, *жебрак* + *-о-* → *жебрачий*) поєднується лише з іменниками що мають семантику істоти.

Як зазначає Л. Родніна, поняття позиції, що було раніш основним у теоретичній фонології, згодом поширилося й на словотвір та граматику. Позиція — це оточення, в якому перебуває мовна одиниця, або її місце серед інших мовних одиниць. У словотворі позиція — це потенції відповідного словотворчого афікса в поєднанні з певною твірною основою [5, с. 42].

«Коло питань, що виникає у процесі творення нового слова від існуючого, — вважає І. Милославський, — якщо визначена семантична відмінність, стосується правил, згідно з якими можуть або не можуть приєднуватися до даних слів відповідні морфемі. У цієї проблеми є два аспекти. Один аспект стосується семантичної можливості або неможливості поєднання певного слова з тією або тією службовою морфемою, інший визначає, який саме член, як правило, з довгого синонімічного ряду здатний виконати ту роль, що її потребує семантика у цьому разі» [6, с. 130].

Як стверджує В. Лопатін, «з огляду на сам предмет словотворення як особливу галузь дослідження (як «зроблені» слова і як вони «робляться») однаково важливі «початковий матеріал» і «отриманий продукт»... З перспективного боку словотворчі системи слов'янських мов вивчені значно слабкіше, ніж із ретроспективного, ... словотвірні здібності різних граматичних класів і підкласів слів чекають ще свого всебічного аналізу» [7, с. 54–55].

Г. Винокур так писав про надзвичайну «примхливість» словотворчих афіксів: «... Саме по собі слово (*рос.*) *жёнушка* ще не свідчить про те, що решта слів цього ряду існує в мові у реальному вжитку або навіть у потенції, так само як не передбачається цього і стосовно слів (*рос.*) *головишка*, *сторонушка*. Так, поряд із словом (*рос.*) *дама* неможливе «*дамушка*», «*дамуцина*», «*дамик*», але є (*рос.*) *дамский*, так само як і при (*рос.*) *сторонушка* немає (*рос.*) «*линюшка*», при (*рос.*) *головишка* немає (*рос.*) «*рукушка*», «*ногушка*» та ін. [8, с. 399–400].

В. Горпинич зауважує, що поєднання морфем у слові відбувається за певними правилами, які характеризують словотвірну систему кожної

семантичної групи слів і кожної мови. Морфемі завжди є такими одиницями, яким повинні безпосередньо передувати або за якими мають безпосередньо йти цілком визначені інші одиниці, що перебувають з ними в тісному семантичному зв'язку. На основі цих правил здійснюється вибір мотивуючого слова, формування твірної основи, вибір форманта, що сконцентровано виявляється у словотвірній моделі. Оскільки питання словотвірного синтезу в мовознавстві ще не опрацьовані, то основні правила сполучуваності морфем також ще не сформульовані, але вони об'єктивно функціонують і зумовлюються семантичними і структурними чинниками [9, с. 175].

Досліджуючи композити, враховуємо семантику твірних основ. До другої основи – назви соматичного поняття, приєднуються тільки ті перші атрибутивні основи, що семантично можуть із ними узгодитися (колір: *золотоволоса* русалка *Лорелай* (О. Кобилянська), *золотоголовий* янгол (Ірен Роздобудько); *міднобородий* *Дорош* (Є. Кротевич), *золотілі* *дівки* (Є. Маланюк), *золотохвості* *гадюки* (М. Драй-Хмара), *срібнобровий* *гуцул* (П. Воронько); розмір: *вужькопечий* *підліток* (В. Затулівітер), *пишноликий* *товариш* (В. Грабоус), *повностегна* *матір* (Б. Бойчук), *товстобедрі* *дівчата* (М. Бажан), *стрункотілий* *образ коханої* (М. Бажан), *кощавотілий* (у значенні «сухорлявий, худий, кістлявий») *чоловік*; число: *одноногий* *каліка* (М. Бажан), *двопалий* *лінивцець*, *жук шестикрилий* (О. Ведміцький) тощо).

За авторськими спостереженнями, в узуальному словотворі нульовий суфікс приєднується до основ власне українського (або старослов'янського) та східнослов'янського походження, до іншомовних ад'єктивних основ матеріально не виражений ад'єктивний суфікс не приєднується, що пояснюється традицією вживання і, напевне, морфнологічними особливостями основ більшості іншомовних слів.

Як відомо, в українській мові діють закони милозвучності, за якими не бажаний збіг голосних та важких для вимови приголосних. Правила морфотактики пов'язані з правилами фонотактики і базуються на їх основі. За правилами української фонотактики у слові не можуть стояти поряд два голосних звуки (не може бути зіяння). Тому до твірної основи на кінцевий голосний звук не може приєднуватися твірний суфікс чи флексія з початковим голосним [9, с. 175]. З огляду на те, що після матеріально не вираженого суфікса в ад'єктивних дериватах іде флексія, яка починається з голосного, то всі нульові суфікси приєднуються лише до основ, що закінчуються на приголосний звук (крім *-г-*, *-ф-* *-ш[шч]-*). До основ, які закінчуються на голосний, нульовий суфікс не приєднується. Крім того, кінцевому приголосному твірної основи досить часто передують голосний *-(y)б-о-ий*, *-(а)в-о-ий*, *-(е)в-о-ий*, *-(и)в-о-ий*, *-(о)в-о-ий*, *(а)г-о-ий*, *-(е)г-о-ий*, *-(о)г-о-ий* тощо), зрідка – фонетично сумісний із наступним приголосний *-(ор)б-о-ий*, *-(уз)д-о-ий*, *-(ор)д-о-ий*, *-(із)к-о-ий*, *-(оз)к-о-ий*, *-(еб)л-о-ий*, *-(ор)л-о-ий*, *-(ер)н-о-ий*, *-(ов)н-о-ий*, *-(еб)р-о-ий*, *-(уд)р-о-ий*, *-(ер)с-о-ий*, *-(ар)ш-о-ий* та ін.), і лише у двох випадках зафіксовано збіг трьох кінцевих приголосних твірної основи на морфемному шві: *-(йі)ждж-о-ий*, *-(ерс)т-о-ий*.

Дистрибуцію морфем на словотвірному рівні називають словотвірною потенцією формантів. Н. Клименко розрізняє слова зреалізовані, тобто ті, що існують у мові, та потенційні – ті, що можуть бути утворені за твірними моделями мови. На її думку, є слова, що можуть з'явитися у мові, і слова, поява яких неможлива через ті заборони і обмеження, що їх накладає мова на сполучуваність словотвірних основ і афіксів [10, с. 129–145].

Як видається, під зреалізованими словами дослідниця має на увазі не тільки факти мови, але й мовлення, а потенційними вважає ті слова, що можуть утворитися за певною моделлю. Таким чином, індивідуально-авторські новотвори – це реалізація потенційності, хоча, безумовно, не всі вони увійдуть у систему, стануть надбанням узусу.

Яскравим прикладом зреалізованих одноосновних нульсуфіксальних ад'єктивних дериватів та складнонульсуфіксальних ад'єктивних дериватів (семантику яких досить важко з'ясувати) є індивідуально-авторські новотвори в поезіях В. Верховеня: *німозолій вусоцвіт*, *темнолова хмароптаха*, *цароскута темнева*, *терновіні мальворужі* тощо. Усі вони утворені okazіонально, з порушенням законів мотивації, зокрема синтагматичної узгодженості компонентів твірних сполук: *німозолій* (← *німа зола**), *темноловий* (← *ловити темно**), *цароскута* (← *скута царем**), *терновіний* (← *терновий вінок**).

Часто неможливо пояснити, чому нульовий суфікс приєднується до деяких основ і не сполучається з іншими, про що йшлося в роботах В. Лопатіна, І. Милославського, Г. Винокура, В. Горпинича. Зокрема, матеріально не виражений афікс приєднується майже до всіх основ, що мають семантику соматизмів: *голова* → *без-голов-ø-ий*, *зуб(-и)* → *без-зуб-ø-ий*, *луска* → *без-луск-ø-ий*; *око (очі)* → *бистр-о-ок-ø-ий*, *рука (-и)* → *крив-о-рук-ø-ий*, *плече (-і)* → *рівн-о-плеч-ø-ий*, *волосся* → *рідк-о-волос-ø-ий*, *крило(-а)* → *рожев-о-крил-ø-ий*, *лапа(-и)* → *сір-о-лап-ø-ий*, *дзьоб* → *товст-о-дзьоб-ø-ий* та ін. Але ні в узуальному, ні в індивідуально-авторському словотворі, ні серед зреалізованих, ні серед потенційних не зафіксовано нульсуфіксальних однокореневих та складнонульсуфіксальних ад'єктивних дериватів, утворених від іменникових основ-соматизмів *гортань-ø*, *леген-і*, *тім'[j-a]*, *спин-а*, *живіт-ø*, *ніготь-ø (нігті)*, *кіготь-ø (кігті)*, *суглоб-ø (-и)*, *ясн-а* тощо, хоча морфонологічне і семантичне підґрунтя для їх творення є.

Інший приклад: узуальний нульсуфіксальний однокореневий ад'єктивний дериват *безрукавий* та узуальний складнонульсуфіксальний ад'єктивний дериват *довгополий* (← *пола*) мотивуються іменниками, що означають одяг, а від іменників *кишеня*, *комір*, *погон* та ін. відповідні нульсуфіксальні деривати поки що не утворилися, хоча теоретично могли б виникнути. Такі ще не утворені слова можна вважати потенційними, оскільки система мови заклала таку потенцію у вигляді словотвірних типів.

У словотворі діє примусова та вільна валентність. Примусова валентність полягає в тому, що коренева морфема приєднує до себе лише конкретну афіксальну морфему (наприклад, у нашому випадку іменниковий

корінь приєднує тільки нульовий суфікс): *щука* → *щуч-о-ий*, *бродяга* → *бродяж-о-ий*, *ризниця* → *ризнич-о-ий*, *червоні щоки* → *червонощок-о-ий* та ін. (тобто ті нульсуфіксальні однокореневі ад'єктивні деривати і складнонульсуфіксальні ад'єктивні деривати, що не вступають у синонімічні зв'язки із дериватами з матеріально вираженими суфіксами). При вільній валентності один і той самий корінь може сполучатися з кількома різними афіксальними морфемами зі схожим значенням, утворюючи словотвірні синонімічні пари: *безрукав-о-ий* – *безрукав-н-ий*, *безворс-о-ий* – *безворс-ов-ий*, *безрос-о-ий* – *безрос-ян-ий*, *коз-о-ій* – *коз-яч-ий*, *коз-ин-ий* та ін.

І. Милославський стверджує, що в мові, як і в житті, діють обмеження і заборони, які неможливо пояснити, виникають дивні переваги одних засобів словотворення над іншими, а також важкозрозумілі на такому тлі майже дублетні утворення. Цю обставину необхідно враховувати, коли йдеться про мовну систему, її правила та механізми. Мовна дійсність не вкладається в цю підпорядковану розумові систему. З огляду на це, очевидно, краще говорити не про обмеження в дослідницьких можливостях, а про принципову внутрішню властивість мови [11, с. 189].

Таким чином, якщо формальна валентність нульового суфікса у прикметниках підпорядковується чітким законам морфо- і фонотактики, то семантична валентність, хоча й прогнозована в більшості випадків, може мати несподівані вияви.

Висновки. Формальна валентність нульового суфікса визначається законами милозвучності української мови, що закорінені в історію її розвитку. Його семантична валентність бере свої витoki з давніх часів і поширюється в сучасній мові під дією закону мовної аналогії, однак не завжди можна пояснити причину поєднаності / непоєднаності з певними твірними основами. Більшість твірних основ у нульсуфіксальних композитах становлять основи – назви несоматичних понять, але частотність поєднання окремих основ з нульовим суфіксом серед соматизмів – вища. Нульовий суфікс прикметників має виразну автентичність, що підтверджується історією його виникнення, поширеністю в сучасній українській мові, зокрема тим фактом, що він не поєднується із основами іншомовного походження з огляду на вимоги морфотактики та традицію вживання.

Література:

1. Демешко І. М. Валентність суфіксів *-ець* та *-ок* в українській мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01. «Українська мова» / І. М. Демешко. – Одеса, 1996. – 16 с.
2. Іщенко Т. А. Валентність суфікса *-иця* в апелятивах української мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01. «Українська мова» / Т. А. Іщенко. – Дніпропетровськ, 1997. – 15 с.
3. Лосев А. Ф. О понятии языковой валентности / А. Ф. Лосев // Изв. АН СССР: Сер. лит. и яз. – 1981. – Т. 40. – № 5. – С. 403–412.

4. Милославский И. Г. Об ограничениях сочетаемости русских морфем // Вестник Московского университета. – 1979. – № 2. – Серия 9: Филология. – С. 3–14.
5. Словотвір сучасної української мови / [за ред. М. А. Жовтобрюха]. – К.: Наук. думка, 1979. – 407 с.
6. Милославский И. Г. Вопросы словообразовательного синтеза / И. Г. Милославский – М.: Изд-во МГУ, 1980. – 296 с.
7. Лопатин В. В. Словообразование как объект грамматического описания (концепция и методы) // Грамматическое описание славянских языков. – М.: Наука, 1974. – С. 47–60.
8. Винокур Г. О. Форма слова и части речи в русском языке. / Г. О. Винокур // Избранные работы по русскому языку. – М.: Учпедгиз, 1959 – 492 с.
9. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія / В. О. Горпинич. – К.: Вища школа, 1999. – 207 с.
10. Клименко Н. Ф. Система афיקсального словотворення сучасної української мови / Н. Ф. Клименко. – К.: Наук. думка, 1973. – 189 с.
11. Милославский И. Г. Вопросы словообразовательного синтеза / И. Г. Милославский – М.: Изд-во МГУ, 1980. – 296 с.

References:

1. Demeshko I. M. Valentnist` sufiksiv -ecz` ta -ok v ukrayinskij movi: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filol. nauk: specz. 10.02.01. «Ukrayins`ka mova» / I. M. Demeshko. – Odesa, 1996. – 16 s.
2. Ishhenko T. A. Valentnist` sufiksa -y`cya v apelyaty`vax ukrayins`koyi movy`: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filol. nauk: specz. 10.02.01. «Ukrayins`ka mova» / T. A. Ishhenko. – Dnipropetrovs`k, 1997. – 15 s.
3. Losev A. F. O ponjatii jazykovoї valentnosti / A. F. Losev // Izv. AN SSSR: Ser. lit. i jaz. – 1981. – T. 40. – № 5. – S. 403–412.
4. Miloslavskij I. G. Ob ogranichenijah sochetaemosti russkih morfem // Vestnik Moskovskogo universiteta. – 1979. – № 2. – Serija 9: Filologija. – S. 3–14.
5. Slovtvir suchasnoyi ukrayins`koyi movy` / [za red. M. A. Zhovtobryuxa]. – K.: Nauk. dumka, 1979. – 407 s.
6. Miloslavskij I. G. Voprosy slovoobrazovatel'nogo sinteza / I. G. Miloslavskij – M.: Izd-vo MGU, 1980. – 296 s.
7. Lopatin V. V. Slovoobrazovanie kak ob#ekt grammaticheskogo opisaniya (konceptiya i metody) // Grammaticheskoe opisanie slavjanskih jazykov. – M.: Nauka, 1974. – S. 47–60.
8. Vinokur G. O. Forma slova i chasti rechi v russkom jazyke. / G. O. Vinokur // Izbrannye raboty po russkomu jazyku. – M.: Uchpedgiz, 1959 – 492 s.
9. Gorpy`ny`ch V. O. Suchasna ukrayins`ka literaturna mova. Morfemika. Slovtvir. Morfonologiya / V. O. Gorpy`ny`ch. – K.: Vy`shha shkola, 1999. – 207 s.
10. Kly`menko N. F. Sy`stema afiksals`nogo slovtvorenniya suchasnoyi ukrayins`koyi movy` / N. F. Kly`menko. – K.: Nauk. dumka, 1973. – 189 s.
11. Miloslavskij I. G. Voprosy slovoobrazovatel'nogo sinteza / I. G. Miloslavskij – M.: Izd-vo MGU, 1980. – 296 s.